

Tuulivoimarakentamisen periaatteet Kannuksessa

Teknisten palveluiden lautakunta 09.11.2022 § 87

Valmistelija: tekninen johtaja Johanna Vakkuri

Kannuksen kaupunginhallitus on linjannut kokouksessaan 4.10.2022 § 157, että kaupunginvaltuuston joulukuun kokoukseen tuodaan vahvistettaviksi tuulivoimarakentamisen periaatteet. Tuulivoimarakentamisen periaatteissa tarkastellaan ja linjataan muun muassa tuulivoimarakentamisen laajuutta ja vaikutuksia.

Kaupungin alueelle on rakennettu, rakenteilla tai selvityksessä useita tuulivoimahankkeita. Kuuronkallion 14 voimalan tuulivoimapuisto on ollut tuotannossa vuodesta 2020 alkaen. Mutkalammin tuulivoimapuiston rakennustyöt alkoivat vuonna 2021 ja sähköntuotanto käynnistyy kaksivaiheisesti vuosien 2022 ja 2023 aikana. Mutkalammin tuulivoimapuiston 69 myllystä Kannuksen puolella sijaitsee 39. Kaukasennevan ensimmäiseen vaiheen 8 myllyn rakentaminen on loppusuoralla ja toisen vaiheen (enintään 15 myllyä) kaavan laatiminen on käynnissä. Lisäksi selvityksessä tai kaavan laatimisvaiheessa on muutamia hankealueita. Kaupungin strategiaan 'Kannus – juuret elämälle -kuntastrategia 2022-2026' on kirjattu, että uusiutuvien energiamuotojen kehittämistä vauhditetaan luonnon monimuotoisuuden ja asumisviihtyvyyden asettamissa rajoissa sekä valtuuston ohjauksessa.

Tuulivoimaloiden aiheuttamat vaikutukset muun muassa luonnolle ja ihmisten elinympäristölle riippuvat pitkälti voimaloiden sijainnista ja alueen ympäristöarvoista. Tuulivoimarakentaminen niin Kannuksessa kuin myös naapurikunnissa edellyttää, että se sovitetaan ympäröivään maankäyttöön ja sen haitalliset vaikutukset otetaan riittävästi huomioon. Tuulivoimalan rakentaminen edellyttää aina rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

Tuulivoimarakentamiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin muuhunkin rakentamiseen. Suurten tuulivoimaloiden toteutuksen tulee lähtökohtaisesti perustua maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) mukaiseen kaavoitukseen, jossa määritellään tuulivoimarakentamiseen soveltuvat alueet. Kaavan laadinta on monivaiheinen suunnittelu-, vuorovaikutus- ja päätöksentekoprosessi, jolle maankäyttö- ja rakennuslaki antaa puitteet. Kaupunki vastaa maankäytön suunnittelusta alueellaan, ts. kaupungilla on kaavoitusmonopoli alueellaan (MRL 4§, MRL 20§). Kaupungin on kyettävä vaikuttamaan yhdyskuntarakenteen muotoutumiseen ja kaavoitusta tuleekin toteuttaa suunnitelmallisesti ja kaavataloudelliset näkökulmat huomioiden. Kaavan laatimisprosessi jäsenetään aloitus-, valmistelu-, ehdotus- ja hyväksymisvaiheeseen.

Tuulivoimakaavoitusta ohjaa maankäyttö- ja rakennuslain ja sitä täydentävän asetuksen (895/1999, MRA) lisäksi Ympäristöministeriön ohjeet 5/2016 Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Päivitys 2016, 2/2014 Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, 3/2014 Tuulivoimaloiden melupäästön todentaminen mittaamalla, 4/2014 Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa, 1/2016 Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, 6/2016 Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa sekä Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjeistoista 1107/2015.

Kaavoituksella ei voida ratkaista erityislainsäädännön piiriin kuuluvia asioita. Tuulivoimalan toteuttaminen voi sijainnista riippuen edellyttää esimerkiksi ilmailulain (1194/2009) mukaista lentoestelupaa, vesilain (587/2011, VL) mukaista vesilupaa tai ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) mukaista ympäristölupaa.

Teollisissa tuulivoimahankkeissa laaditaan osayleiskaava ja ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jotka voidaan toteuttaa YVA-lain mahdollistamana yhteismenettelyinä. Kaavoitusprosessin ja YVA-menettelyn yhteydessä selvitetään kattavasti tuulivoimaluonnetta, mahdolliset haittavaikutukset, kuten melu- ja välkevaikutus. Tuulivoimalle suotuisten alueiden määrittelyyn liittyy tuulisuuden lisäksi mm. asutuksen ja muiden toimintojen sijoittuminen, maisema- ja kulttuurihistorialliset arvot, luontokohteet ja alueen koko. Lainsäädäntö ja eri viranomaisten ohjeistus antavat tuulivoimarakentamisen vaikutuksille raja-arvot, joita on vähimmäisvaatimuksina noudatettava. YVA-tulosten lisäksi yleiskaavaprosessissa huomioidaan maanomistajien ja muiden sidosryhmien näkemykset. Tuulivoimahankkeista laaditaan kattavat selvitykset ja osalliset voivat antaa palautetta tuulivoimakaavoista. Viime kädessä kulloinkin istuva valtuusto hyväksyy tai hylkää kaavan.

Tuulivoimapuistoista saatu nykyinen kiinteistöverokertymä Kannuksen kaupungille on 1,8 miljoonaa euroa ja se nousee vähintään 3,5 miljoonaan euroon, kun nyt hankekehitysvaiheessa olevat tuulivoimahankkeet valmistuvat. Kiinteistöjen omistajat ja vaikutusalueen maanomistajat hyötyvät tuulivoimahankkeista maanvuokratuloina ja ansiotuloina, joista kaupunki saa tuloverokertymää. Tuulivoimahankkeet työllistävät paikallisia yrityksiä ja heidän työntekijöitään mm. huolto- ja kunnossapitotehtävissä ja niillä on myös rakentamisaikaisia aluetalous- ja työllisyysvaikutuksia.

Tekninen johtaja

Teknisten palveluiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että kaikki teolliset tuulivoimahankkeet tulee toteuttaa edellä kuvatun kaavoitusprosessin ja YVA-menettelyn kautta tuulivoimarakentamista ohjaavan lainsäädännön ja viranomaisten ohjeistuksen mukaisesti.

Päätös

Eero Pihlajaniemi esitti lisäyksenä, että Kitinkankaan liikunta-alueelle ei hyväksytä tuulivoimarakentamista. Jaakko Kolppanen kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty teknisen johtajan pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava nimenhuutoäänestys.

Teknisen johtajan pohjaesitys:

Harri Mäki-Petäjä

Riikka Leppäkari

Janne Kivioja

Henna Karihtala

Eero Pihlajaniemen esitys:

Eero Pihlajaniemi

Jaakko Kolppanen

Puheenjohtaja totesi, että teknisten palveluiden lautakunta on äänin 4/2 päättänyt hyväksyä teknisen johtajan ehdotuksen asiassa. Eero Pihlajaniemi jätti eriävän mielipiteen.

Kaupunginhallitus 22.11.2022 § 191

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä teknisten palveluiden lautakunnan ehdotuksen asiassa.

Päätös

Erkki Huuki esitti, että Rautiontie/Valtatie28/Särkioja, Rättyä, Eskola välinen alue rauhoitetaan tuulivoimarakentamiselta. Ari Huuki kannatti Erkki Huukin esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kaupunginjohtajan pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava nimenhuutoäänestys.

Kaupunginjohtajan pohjaesitys:

Manolis Huuki

Hannele Ilola

Timo Pajala

Erkki Huukin esitys:

Päivi Hintikka

Ari Huuki

Erkki Huuki

Sirkka Juusela-Pekkarinen

Anja Törmä

Jyrki Veijola

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on äänin 6/3 päättänyt että Rautiontie/Valtatie28/Särkioja, Rättyä, Eskola välinen alue rauhoitetaan tuulivoimarakentamiselta. Manolis Huuki jätti eriävän mielipiteen, joka liitettiin pöytäkirjaan.

Muilta osin kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 § 59
213/00.01.02/2022

Asiasta lopullisen päätöksen tekee kaupunginvaltuusto. Tästä johtuen kaupunginhallituksen päätös tarkennetaan muotoon: puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on äänin 6/3 päättänyt esittää valtuustolle, että Rautiontie/Valtatie28/Särkioja, Rättyä, Eskola välinen alue rauhoitetaan tuulivoimarakentamiselta. Manolis Huuki jätti eriävän mielipiteen, joka liitettiin pöytäkirjaan.

Muilta osin kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.